

Üsküp Düşünce Okulu Bahar 2023

Seminer İsmi:

Balkanlar'da Türk-İslam Mimarisi

Semineri Veren:

Neslihan Süleyman – Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü Doktora Öğrencisi

Seminer Özeti:

Balkanlarda Türk-İslam Mimarisi ve Süsleme Programları adlı seminer programında 14.-19. yüzyıllar arasında Balkan coğrafyasında hâkimiyet kurmuş olan Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren inşa etmiş olduğu mimari yapılar ve bu yapılardaki sanat unsurları genel olarak incelenecektir. Bu noktada ilk olarak Türklerin Rumeli topraklarına geçişinde önemli rol oynayan Rum Abdalları'na ve ilk yerleşimden itibaren ortaya çıkan mimari ürünler ele alınacaktır. Daha sonra Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarında egemen olduğu yüzyıllar boyunca ortaya koyulan mimari eserler incelenecektir. Üçüncü seminerde mimari yapıların iç ve dış cephelerinde yer alan süsleme programları, kalemişleri ve tasvirler örneklerle incelenecektir. Son olarak Balkan coğrafyasında önemli bir dinî ve kültürel unsur olarak günümüze gelmiş olan Balkan Tekkelerinde sanatın üretimi, tasvirler ve resimli levhaların incelenmesi ile seminer programının bitirilmesi hedeflenmektedir.

Syllabus:

- I. Hafta:** Giriş, Türklerin Balkan Coğrafyasına Geçışı, Abdalân-ı Rum ve İlk Yapılar

Zorunlu Okuma

- Ö. Lütfi Barkan, **İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler**

- Filiz Yenişehirlioğlu, **Balkanlarda Osmanlı Mimarisi**, s.27-37

II. Hafta: 15.-19. Yüzyıllar Arasında Balkanlarda Osmanlı Mimarisi

Zorunlu Okuma

- Dođan Kuban, **Osmanlı Mimarisi**, s. 587-596

III. Hafta: Balkanlarda Yer Alan Mimari Eserlerde Tasvir ve Süsleme Programları (kalemişi, nakış, tasvir örnekleri)

Zorunlu Okuma

- Rüçhan Arık, **Sanatta Batılılaşma Sürecinde Balkan-Anadolu Beraberliği**, 2001, s.71-96
- Pelin Şahin Tekinalp, **Batılılaşma Dönemi Duvar Resmi**, Türkler Ans. C.15, 2002

IV. Hafta: Balkan Tekkelerinde Tasvirin İzleri, Resimli Levhalar, Maddi Kültürden Örnekler

Zorunlu Okuma

- Hümevra Uludağ, **Tekke Levhaları**, 2016, s.297- 317
- Muzaffer Karaaslan, **Kosova'daki İki Rifai Tekkesi'nden İmgeler**, 2020

Temel Okumalar

Ö. Lütfi Barkan, "İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler", İnsan&İnsan, Sayı:5, s.5-37

Filiz Yenişehirlioğlu, "Balkanlarda Osmanlı Mimarisi", Tarih Çevresi, no.11, 1994

Dođan Kuban, "Osmanlı Mimarisi", YEM Yay., 2007

Rüçhan Arık, “Sanatta Batılılaşma Sürecinde Balkan-Anadolu Beraberliği”, Balkanlarda Kültürel Etkileşim ve Türk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri, 17-19 Mayıs 2000, Şumnu (Bulgaristan), C. I, Ankara, 2001

Pelin Şahin Tekinalp, “Batılılaşma Dönemi Duvar Resmi”, Türkler Ansiklopedisi, C.15, 2002

Hümeysra Uludağ, “Tekke Levhaları” / Tasvir Teori ve Pratik Arasında İslam Görsel Kültürü, Klasik Yay., s. 297-317, 2016

Muzaffer Karaaslan, “Kosova’daki İki Rifai Tekkesi’nden İmgeler”, Sanat Tarihi Yıllığı, 29, İstanbul Uni. Press, s. 107-127, 2020

İleri Okumalar

Baha Tanman, **Osmanlı Mimarisinde Tarikat Yapıları, Tekkeler**, Osmanlı Uyg.I, Kültür Bakanlığı Yay., 2008

E. Hakkı Ayverdi, **Avrupa’da Osmanlı Mimari Eserleri Yugoslavya III**, İstanbul Fetih Cemiyeti, 2000

Tarkan Okçuoğlu, **18. ve 19.Yüzyıllarda Osmanlı Duvar Resimlerinde Betimleme Anlayışı**, İstanbul Uni., Dok. Tezi, 2000

Serpil Bağcı, **Osmanlı Mimarisinde Boyalı Nakışlar**, Osmanlı Uygarlığı 2, Kültür Bak. Yay., 2008